

॥ २३ ॥ २४ ॥ २५ ॥ २६ ॥ पाणिनाचपेटाघातेनचेतनांहरत्वाणान्जहार ॥ २७ ॥ २८ ॥ २९ ॥ ३० ॥ केनचप्रकारेणउद्धरितापुनःउद्धृतेतिशेषः ॥ ३१ ॥ गताअधस्तादितिशेषः ॥ ३२ ॥ ३३ ॥
 नष्टतेजाःसमभवत्तस्यतेजोभिभर्त्सितः ॥ तं दृष्ट्वावरदं देवं विष्णुं देवगणेश्वरं ॥ २३ ॥ प्रांजलिः प्रणतो भूत्वा नमस्कृत्य च वज्रभृत् ॥ प्राह वाक्यं ततस्तत्त्वं यतस्त
 स्य भयं भवेत् ॥ २४ ॥ विष्णुरुवाच जानामिते भयं शक्रदैत्येन्द्रान्नरकात्ततः ॥ ऐंद्रं प्रार्थयते स्थानं तपः सिद्धेन कर्मणा ॥ २५ ॥ सोहमेनं तव प्रीत्या तपः सि
 द्धमपि ध्रुवं ॥ वियुनज्मिदेहादेवैंद्रमुहूर्तं प्रतिपालय ॥ २६ ॥ तस्य विष्णुर्महातेजाः पाणिनाचेतनांहरत् ॥ सपपातततोभूमौगिरिराजइवाहतः ॥ २७ ॥ तस्यैतद
 स्थिसंघातं मायाविनिहतस्य वै ॥ इदं द्वितीयमपरं विष्णोः कर्म प्रकाशते ॥ २८ ॥ नष्टावसुमतीरुत्स्नाप्रातालेचैवमज्जिता ॥ पुनरुद्धरितातेन वाराहेणैकशृंगिणा
 ॥ २९ ॥ युधिष्ठिर उवाच भगवन्विस्तरेणेमां कथां कथय तत्त्वतः ॥ कथं तेन सुरेशेन नष्टावसुमती तदा ॥ ३० ॥ योजनानां शतं ब्रह्मन् पुनरुद्धरिता तदा ॥
 केनचैव प्रकारेण जगतो धरणीध्रुवा ॥ ३१ ॥ शिवादेवी महाभागा सर्वसस्य प्ररोहिणी ॥ कस्यचैव प्रभावाद्दियोजनानां शतं गता ॥ ३२ ॥ केन तद्दीर्यं सर्वस्वं दर्शितं
 परमात्मनः ॥ एतत्सर्वं यथा तत्त्वमिच्छामि द्विजसत्तम ॥ श्रोतुं विस्तरशः सर्वं त्वंहितस्य प्रतिश्रयः ॥ ३३ ॥ लोमश उवाच यत्तेहं परिपृष्टोऽस्मि कथामेतां युधि
 ष्ठिर ॥ तत्सर्वमखिलेनेह श्रूयतां मम भाषतः ॥ ३४ ॥ पुराकृतयुगे तातवर्त्तमाने भयंकरे ॥ यमत्वं कारयामास आदिदेवः पुरातनः ॥ ३५ ॥ यमत्वं कुर्वतस्तस्य देव
 देवस्य धीमतः ॥ न तत्र घ्नियते कश्चिज्जायते वा तथाच्युत ॥ ३६ ॥ वर्धते पक्षि संघाश्च तथा पशुगवेडकं ॥ गवाश्च च मृगाश्चैव सर्वे ते पि शिताशनाः ॥ ३७ ॥ तथा
 पुरुषशार्दूलमानुषाश्च परंतप ॥ सहस्रशो लघुतशो वर्धते सलिलं यथा ॥ ३८ ॥ एतस्मिन्संकुले तातवर्त्तमाने भयंकरे ॥ अतिभाराद्वासुमती योजनानां शतं गता
 ॥ ३९ ॥ सा वै व्यथितसर्वांगी भारेणाक्रांतचेतना ॥ नारायणं वरं देवं प्रपन्ना शरणं गता ॥ ४० ॥ पृथिव्युवाच भगवंस्त्वत्प्रसादाद्दितिष्ठेयं सुचिरं त्विह ॥
 भारेणास्मि समाक्रांतान शक्रो मिस्मवर्त्तितुं ॥ ४१ ॥ ममेमं भगवन्भारं व्यपनेतुं त्वमर्हसि ॥ शरणागतास्मिते देव प्रसादं कुरु मे विभो ॥ ४२ ॥ तस्यास्तद्वचनं श्रु
 त्वा भगवानक्षरः प्रभुः ॥ प्रोवाच वचनं दृष्टः श्रव्याक्षरसमीरितं ॥ ४३ ॥ विष्णुरुवाच न ते महिभयं कार्यं भारात्तैव सुधारिणि ॥ अयमेवं तथा कुर्मि यथा ल
 घ्वी भविष्यसि ॥ ४४ ॥ लोमश उवाच सतां विसर्जयित्वा तु वसुधां शैलकुंडलां ॥ ततो वराहः संवत्त एकशृंगो महाद्युतिः ॥ ४५ ॥

॥ ३४ ॥ ३५ ॥ ३६ ॥ पशवश्च गावश्च एडकामेषाश्च पशुगवेडकं ॥ ३७ ॥ ३८ ॥ ३९ ॥ ४० ॥ ४१ ॥ ४२ ॥ ४३ ॥ न ते त्वया हेमहि कुर्मि करोमि ॥ ४४ ॥ ४५ ॥